

EDUSKUNNAN VASTAUS 203/2002 vp

Hallituksen esitys luottolaitostoiminnasta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä luottolaitostoiminnasta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 174/2002 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 26/2002 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 69 §:n 2 momentti, 73 §:n 1 momentin 4 kohta, 76 §:n II ryhmän 1 a kohta, 78 c §:n 2 ja 4 momentti, 79 a §:n 5 momentti, 81 §:n otsikko ja 94 §:n 3 ja 7 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 69 §:n 2 momentti laissa 1340/1997 ja 684/2000, 73 §:n 1 momentin 4 kohta, 76 §:n II ryhmän 1 a kohta, 79 a §:n 5 momentti ja 81 §:n otsikko mainitussa laissa 1340/1997, 78 c §:n 2 ja 4 momentti laissa 570/1996, 94 §:n 3 momentti laissa 45/2002 ja 94 §:n 7 momentti laissa 578/1997 ja mainitussa laissa 45/2002, sekä

lisätään 70 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1340/1997, siitä viimeksi mainitulla lailla kumotun 4—6 momentin tilalle uusi 4—6 momentti, seuraavasti:

69 §

Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen

Luottolaitoksen asiakasriskejä eivät kuitenkaan ole:

1) sellaiset 75 §:n 1—4 momentissa tarkoitetut erät, jotka on vähennetty luottolaitoksen omista varoista;

2) valuutan ostosta tai myynnistä syntyvät erät, jotka ilmenevät tavanomaisessa selvityksessä 48 tunnin kuluessa maksusta;

3) arvopapereiden ostosta tai myynnistä syntyvät erät, jotka ilmenevät tavanomaisessa selvityksessä viiden pankkipäivän kuluessa maksusta tai arvopaperin luovutuksesta sen mukaan, kumpi näistä toteutetaan aikaisemmin.

70 §

Asiakasriskejä koskevat rajoitukset

Asiakasriskeihin ei lueta tätä pykälää sovellettaessa:

1) 76 §:n I ryhmään luettavia eriä, jollei niiden lukeminen I ryhmään perustu ainoastaan I ryhmän 6 kohdassa tarkoitettuun takaukseen;

2) 76 §:n II ryhmän 1 ja 2 kohtiin luettavia sellaisia eriä, joiden jäljellä oleva juoksuaika on enintään yksi vuosi, jollei niiden lukeminen II ryhmään perustu ainoastaan II ryhmän 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun takaukseen; asiakasriskiä laskettaessa saadaan lisäksi jättää huomioon ottamatta 80 prosenttia jokaisesta sellaisesta 76 §:n II ryhmän 1 kohtaan luettavasta erästä, jonka jäljellä oleva juoksuaika on enemmän kuin yksi vuosi, mutta enintään 3 vuotta;

3) saamiset, joiden vakuutena on talletus tai siihen rinnastettava muu arvopaperi lainan antaneessa luottolaitoksessa tai sen emo- tai tytäryrityksessä;

4) luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaan luotto- ja rahoituslaitokseen tai palveluyritykseen kohdistuvia saamia, sijoituksia ja taseen ulkopuolisia sitoumuksia;

5) alle vuoden pituisia sitovia luottolupauksia ja niihin rinnastettavia sitoumuksia, jotka voidaan irtisanoa ehdoitta;

6) kiinnitysluottopankkilaisissa (1240/1999) tarkoitettuja julkisyhteisö- ja kiinteistövuoksuvelkakiljoja ja niihin rinnastettavia ulkomaisia vakuudellisia joukkovelkakirjalainoja;

7) muita saamia, sijoituksia ja taseen ulkopuolisia sitoumuksia, joiden vakuutena on Rahoitustarkastuksen hyväksymiä, helposti rahaksi muutettavia arvopapereita, sekä säästöpankkien ja osuuspankkien yhteenliittymään kuuluttomien osuuspankkien asiakasriskejä laskettaessa näiden pankkien keskusrahallaitokselta olevia saamia.

Mitä 4 kohdassa säädetään konsolidointiryhmään kuuluvista luotto- ja rahoituslaitoksista ja palveluyrityksistä, sovelletaan osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen asiakasriskejä laskettaessa yhteisöihin, jotka osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 3 §:n 1—3 momentin mukaan muodostavat yhteenliittymän.

Tätä pykälää sovellettaessa asiakasriskin katsotaan kohdistuvan takaajaan, jos toinen luottolaitos tai sijoituspalveluyritys on antanut oma-velkaisen takauksen asiakkaan puolesta. Oma-velkaiseen takaukseen ja 4 momentin 3 kohdan mukaiseen talletukseen saadaan rinnastaa Rahoitustarkastuksen hyväksymät ehdot täyttävät luottojohdannais sopimukset.

73 §

Ensisijaiset omat varat

Luottolaitoksen omiin varoihin luetaan ensisijaisina omina varoina seuraavat erät:

4) 38 §:n 2 momentissa tarkoitettut pääomallinat, joiden ehdot Rahoitustarkastus on hyväksynyt;

76 §

Varojen riskiryhmittely

Luottolaitoksen varat ryhmitellään 72 §:ssä tarkoitettua suhdetta laskettaessa seuraavasti:

II ryhmä

1 a) saamiset suomalaiselta talletussuojarahastolta ja sijoittajien korvausrahastolta sekä arvopaperimarkkinalain (495/1989) 4 a luvun 7 §:ssä tarkoitettulta selvitysrahastolta ja arvosuusjärjestelmästä annetun lain (826/1991) 18 §:ssä tarkoitettulta kirjausrahastolta;

78 c §

Kaupankäyntivarastosta aiheutuvat poikkeukset

Kaupankäyntivarastoon sisältyvät saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset otetaan huomioon 69 §:ssä tarkoitettua asiakasriskiä laskettaessa Rahoitustarkastuksen määrämällä tavalla.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisen edellytyksenä on, että kaupankäyntivaraston arvo ei pysyvästi ylitä viittä sadasosaa eikä koskaan kuutta sadasosaa viimeksi vahvistetun taseen loppusummasta ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä eikä pysyvästi 15 miljoonaa euroa eikä koskaan 20 miljoonaa euroa.

79 a §

Konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärä

Jos 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos tai omistusyhteisö on toisen suomalaisen luottolaitoksen konsolidointiryhmän tytäryritys, siihen ei sovelleta, mitä 1 momentissa säädetään. Rahoitustarkastus voi antaa luvan siihen, että konsolidointiryhmään kuuluvan ulkomaisen yrityksen omat varat sekä saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset otetaan huomioon 2 ja 3 momentista poiketen ulkomaisen yrityksen kotivaltion lainsäädännön mukaisesti.

81 §

Vakavaraisuudesta ja suurista asiakasriskeistä johtuvat voitonjaon rajoitukset

94 §

Salassapitovelvollisuus

Luottolaitoksella ja luottolaitoksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Mitä osakeyhtiölain 9 luvun 12 §:n 4 momentissa ja osuuskuntalain 7 luvun 6 §:ssä säädetään, ei koske luottolaitosta eikä sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yritystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Lain 69 §:ssä tarkoitettut suuret asiakasriskit on laskettava ja ilmoitettava Rahoitustarkastukselle tämän lain mukaisesti ensimmäisen kerran sen vuosineljänneksen päättymispäivältä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta tai lähinnä sen jälkeen.

Laki

säästöpankkilain 68 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun säästöpankkilain (1502/2001) 68 § seuraavasti:

68 §

Sulautumisesta päättää isäntien kokous. Jos säästöpankki omistaa kaikki osakeyhtiön osakkeet, säästöpankin hallitus ja osakeyhtiön hallitus voivat sopia osakeyhtiön sulautumisesta säästöpankkiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2001.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä joulukuuta 2001 osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2001) 3 §:n 2 momentti, sekä

muutetaan 3 §:n 1 momentti, 7 §:n 4 ja 6 momentti, 13 § ja 14 §:n 1 ja 3 momentti sekä

lisätään 14 §:ään uusi 4 momentti ja lakiin uusi 48 a § seuraavasti:

3 §

Osuuspankit, 32 §:ssä tarkoitetut osuuspankkiosakeyhtiöt, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki ja luottolaitokset, joiden äänivallasta sanotut yhteisöt omistavat yksin tai yhdessä yli puolet, jotka kuuluvat jäseninä (*jäsenluottolaitos*) niitä ohjaamaan oikeutettuun osuuskuntaan (*keskusyhteisö*), keskusyhteisö, keskusyhteisön konsolidointiryhmään kuuluvat yhteisöt, jäsenluottolaitosten luottolaitostoinnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luotto- ja rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista yksi tai useampi edellä tässä momentissa tarkoitettu yhteisö yhdessä yhden tai useamman muun edellä tässä momentissa tarkoi-

tetun yhteisön kanssa omistaa yli puolet, muodostavat tässä laissa tarkoitetun osuuspankkien yhteenliittymän, jos:

1) keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista tämän lain 45 ja 46 §:n mukaisesti;

2) yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla; ja

3) osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki on keskusyhteisön luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettu tytäryritys.

7 §

Keskusyhteisö voi myöntää jäsenluottolaitokselle ja sen konsolidointiryhmälle luvan poiketa yksittäistä asiakasriskiä koskevasta rajoituksesta. Luottolaitostoiminnasta annetun lain 70 §:n 1 momentissa ensimmäisenä mainittu asiakasriski ei saa kuitenkaan ylittää 50 prosenttia tai toisena mainittu asiakasriski 40 prosenttia eikä pykälän 2 momentissa mainittu suurten asiakasriskien yhteismäärä 1 200 prosenttia. Enintään 250 000 euron suuruisia asiakasriskejä koskevan luvan keskusyhteisö voi myöntää luottolaitoskohtaisesti tässä momentissa tarkoitettujen enimmäismäärien rajoissa.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 69 §:n 1 momentissa tarkoitettujen asiakaskokonaisuuksien sitoumuksille, joiden yhteismäärä on suurempi kuin 5 miljoonaa euroa, on haettava keskusyhteisön lupa. Osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön ei kuitenkaan tarvitse hakea tässä tarkoitettua lupaa.

13 §

Osuuspankit, 32 §:ssä tarkoitettujen osuuspankkiosakeyhtiöt, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki sekä luottolaitokset, joiden äänivallasta sanotut yhteisöt omistavat yksin tai yhdessä yli puolet, voivat hakea keskusyhteisön jäsenyyttä tehtyään päätöksen 11 §:ssä tarkoitettujen määräysten ottamisesta luottolaitoksen sääntöihin tai yhtiöjärjestykseen. Päätös on pätevä vain, jos sen puolesta on osuuskunnan kokouksessa annettu vähintään kaksi kolmasosaa äänestykseen osallistuneiden äänistä tai jos sitä on yhtiökokouksessa kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.

14 §

Jäsenluottolaitoksella on oikeus erota keskusyhteisöstä päättämällä sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen 11 §:ssä tarkoitettujen määräysten muuttamisesta sekä ilmoittamalla siitä kirjallisesti keskusyhteisön hallitukselle, jos yhteenliitty-

mälle laskettu vakavaraisuus säilyy 8 §:ssä säädetyn mukaisena eroamisen jälkeenkin. Päätös on pätevä vain, jos sen puolesta on annettu tai sitä kannattaa 13 §:n mukainen äänten ja osakkeiden enemmistö. Vakavaraisuuden säilyminen on todettava keskusyhteisön tilintarkastajien varmentamalla laskelmalla.

Eronnut tai erotettu jäsenluottolaitos vastaa kuitenkin yhteenliittymään kuuluvan toisen jäsenluottolaitoksen tai keskusyhteisön veloista ja sitoumuksista 46 §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos yhteenliittymään kuuluva jäsenluottolaitos tai keskusyhteisö asetetaan selvitystilaan viiden vuoden kuluessa siitä tilinpäätöspäivästä, joka lähinnä seuraa eroamista tai erottamista. Eronnut tai erotettu jäsenluottolaitos on myös velvollinen suorittamaan sellaiset ylimääräiset maksut, jotka keskusyhteisöllä on 45 §:n perusteella oikeus periä jäsenluottolaitoksilta edellä sanotulta ajalta.

Edellytyksenä jäsenluottolaitoksen sulautumiselle muuhun kuin toiseen jäsenluottolaitokseen on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, että sulautumisesta ilmoitetaan kirjallisesti keskusyhteisön hallitukselle ennen sulautumissuunnitelman hyväksymistä ja että yhteenliittymälle laskettu vakavaraisuus ei sulautumisen johdosta laske alle 8 §:ssä säädetyn rajan. Vastanottavaan luottolaitokseen sovelletaan, mitä 3 ja 4 momentissa säädetään eronneesta ja erotetusta jäsenluottolaitoksesta. Mainituissa momenteissa säädetty määräaika lasketaan sulautumisen rekisteröintiä lähinnä seuraavasta tilinpäätöspäivästä.

48 a §

Mitä 45 §:ssä säädetään jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta ja 46 §:ssä jäsenluottolaitoksen vastuusta selvitystilassa tai konkursissa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen veloista, sovelletaan myös selvitystilassa olevaan jäsenluottolaitokseen.

Selvitystilassa olevan jäsenluottolaitoksen varoja ei saa ryhtyä jakamaan osakkeen- tai osuudenomistajille, ennen kuin viisi vuotta on kulunut selvitystilan alkamista lähinnä seuraa-

vasta tilinpäätöspäivästä, jollei osakkeen- tai
osuudenomistaja aseta turvaavaa vakuutta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
200 .

Laki

kiinnitysluottopankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1999 annetun kiinnitysluottopankkilain (1240/1999) 9 §:n 1 mo-
mentti, sekä

lisätään lain 2 §:ään uusi 1 a kohta ja 9 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti
siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, sekä lakiin uusi 9 a § seuraavasti:

2 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1 a) *asuntoluotolla* kiinteistöluottoa, jonka
vakuutena on asuinkiinteistöön vahvistettu kiin-
nitys tai asunto-osakeyhtiölain 1 §:ssä tarkoitete-
tun asunto-osakeyhtiön osakkeet ja niihin rin-
nastettavat osuudet tai asumisoikeus sekä edellä
lueteltuihin rinnastuva Euroopan talousalue-
eseen kuuluvassa valtiossa sijaitseva vastaava vakuus;
asuinkiinteistöllä tarkoitetaan tässä koh-
dassa pääasiassa asumiskäyttöön tarkoitettua
kiinteistöä tai kiinteistön osaa;

9 §

Joukkovelkakirjalainan vakuudet

Kiinnitysluottopankin liikkeeseen laskemien
kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalaino-
jen vakuudeksi 10 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin
merkittyjen varojen yhteenlasketun kirjanpitoar-
von on jatkuvasti oltava suurempi kuin niiden
liikkeeseenlaskettujen joukkovelkakirjalainojen
yhteenlaskettu kirjanpitoarvo, joiden vakuutena
varat ovat. Sama koskee julkisyhteisövakuudel-

listen joukkovelkakirjalainojen ja niiden vakuu-
tena olevien varojen suhdetta. Tässä momentis-
sa tarkoitettua suhdetta laskettaessa ei oteta huo-
mioon 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuja luottoja.

Vähintään 90 prosenttia kiinteistövakuudelli-
sen joukkovelkakirjalainan vakuudeksi 10 §:ssä
tarkoitettuun rekisteriin merkittyjen luottojen
kirjanpitoarvosta on oltava asuntoluottoja tai,
13 §:ssä säädetyn edellytyksin, siinä tarkoitet-
tuja tätevuukuksia, jollei joukkovelkakirjalai-
nan ehdoissa toisin määrätä.

9 a §

Taseriskien hallinta

Kiinnitysluottopankin on jatkuvasti huoleh-
dittava siitä, että kiinteistövakuudellisten jouk-
kovelkakirjalainojen jäljellä oleva keskijuoksu-
aika on lyhyempi kuin niiden vakuudeksi
10 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin merkittyjen va-
rojen jäljellä oleva keskijuoksu-aika.

Kiinnitysluottopankin on lisäksi jatkuvasti
huolehdittava siitä, että kiinteistövakuudellisten
joukkovelkakirjojen vakuudeksi 10 §:ssä tarkoi-
tettuun rekisteriin merkityistä varoista minkä ta-
hansa 12 kuukauden aikana saatavien korkojen
yhteenlaskettu määrä on suurempi kuin kiinteis-

tövakuudellisille joukkovelkakirjalainoille samana aikana maksettavien korkojen yhteenlaskettu määrä. Tätä momenttia sovellettaessa otetaan huomioon myös kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen ja niiden vakuutena olevien varojen suojaamiseksi tehdyt johdannaispimukset.

Kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjalainan vakuudeksi saadaan 10 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin merkitä ainoastaan sellainen vakuus, joka on samassa valuutassa kuin joukkovelkakirjalaina. Tätä momenttia sovellettaessa otetaan huomioon myös kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen ja niiden vakuutena ole-

vien varojen suojaamiseksi tehdyt johdannaispimukset.

Mitä tässä pykälässä säädetään kiinteistövakuudellisesta joukkovelkakirjalainasta, sovelletaan vastaavasti julkisyhteisövakuudelliseen joukkovelkakirjalainaan.

Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 . Kiinnitysluottopankin on täytettävä tämän lain mukaiset vaatimukset viimeistään vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Laki

sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 14 ja 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1996 sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 14 §:n 2 momentti ja 48 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 48/2002, seuraavasti:

14 §

Osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta lisätään siten, että se kasvaa vähintään 10, 20, 33 tai 50 prosenttiin osake- tai osuuspääomasta tai tuottaa vähintään samansuuruisen äänioikeuden tai että sijoituspalveluyrityksestä tai omistusyhteisöstä tulee tytäryritys, hankinnasta on myös ilmoitettava Rahoitustarkastukselle.

48 §

Salassapitovelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksellä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, kon-

EV 203/2002 vp — HE 174/2002 vp

solidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perus-

tuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2002
